

BASIN TOPLANTISI

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ 12 EYLÜL ASKERİ DARBESİNİN 20.YILDÖNÜMÜNDE ORTAK BİR BASIN TOPLANTISI DÜZENLEDİ

DİSK, KESK, TMMOB, TÜRMOB, TDHB, TEB, TTB, TVHB 12 Eylül'ün 20.yıldönümünde ortak bir basın toplantısı düzenleyerek yaşanan yirmi yılın değerlendirmesini yaptı.

Aynı örgütler tarafından düzenlenen "12 Eylül Darbesi ve Sonuçları" konulu panel-tartışma TÜBİTAK Feza Gürsoy Salonu'nda gerçekleştirildi.

DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi'nin açış konuşmasının ardından yapılan paneli Sosyal-İş Genel Başkanı Özcan Kesgeç yönetti. Panele konuşmacı olarak Prof. Dr. Oğuz Oyan, Doç.Dr.Tülin Öngen ve Prof. Dr.Anıl Çeçen katıldı.

12 Eylül sabahı Türk Tabipleri Birliği Merkez Binası'nda yapılan basın toplantısında DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi örgütler adına yapılan ortak basın açıklaması metnini okudu.

Basın toplantısı katılımcı örgütler adına yapılan konuşmalarla devam etti. Yapılan konuşmaların kısa bir özeti aşağıda yer almaktadır.

MEHMET DOMAÇ
(TEB Genel Başkanı)

"12 Eylül'de din temelli ideolojilere çok açıklıkla bir ön açma söz konusu olmuştur. 12 Eylül'den sonra da bu ideolojiler yüreklendirilerek, örgütlenmeleri sağlanmıştır. İşte son yıllarda ortaya çıkan mezar evlerin temelleri aslında 12 Eylül'den sonra atılmış, ama yirmi yıldan sonra ortaya çıkmıştır.

Bugün kararnameyle yapılmak istenen değişiklikler de aslında 12 Eylül'ün sonuçları olup, bilerek ve istenerek yapılmıştır. Çünkü toplumu sessizleştirerek istediği gibi yönetmek amaçlanmış ve bu amaca din temelli ideolojilerle bir rahatlık sağlanmıştır.

12 Eylül tabi ki ulusal politikaları yok etmek durumundaydı. Çünkü kendine bağlı ekonomik yaklaşımlarla birlikte ülkenin üstüne bir karabasan gibi çökmüştü. Ulusal politikaları yok edince çok şeyi de ortadan kaldırdı. Örneğin ilaç alanında yaptıkları çok açık; 1980'li yılların ortalarına doğru İlaç Fiyat Kararnamesi değiştirilerek ilaç fiyatları serbest

bırakılmış ve bununla ilaç üreticilerine büyük bir fon yaratma olanağı sağlanmıştır. Türkiye'de 1980'li yılların ortalarına kadar 8 tane yabancı sermayeli firma varken, bugün sayıları 34'e ulaşmıştır. Bu yabancı firmalar Türkiye'de ilaç pazarının %65'ini paylaşmış durumdadır.

Ulusal politikaların terkedilmesiyle birlikte ayrıca üretim yerine ithalat özendirilmiş, 1980'li yıllarda Türkiye ilacın ancak %3'ünü ithal ederken bugün %38'ini ithal eder duruma gelmiştir. Türkiye bugün ilaç alanında ithalata 700 milyon dolar para vermektedir. Bu, 12 Eylül serbest ekonomisinin sonuçlarının çok önemli bir göstergesidir. Bu sonuçları sağlayabilmek için 12 Eylül kendi mantığına ve ideolojisine uygun çok ciddi bir Anayasa yapmış ve o Anayasaya bağlı olarak da çok önemli yasalar çıkarmıştır. İçinde hukukun eseri olmayan, insan haklarından söz edilemeyen bu Anayasa ve ona bağlı yasalar değiştirilmedikçe Türkiye'de 12 Eylül ideolojisinin toplum üzerindeki etkisi devam edecektir. Çünkü 12 Eylül, üzerine ölü toprağı serpilmiş bir top-

lum yaratmıştır. Bunu işkenceyle, korkuyla, baskıyla, Anayasasıyla ve yasalarıyla yaratmıştır. 12 Eylül ayrıca özellikle meslek kuruluşlarının üzerinde bir baskı unsuru olarak, Anayasanın 135. maddesinden kaynak alarak "Hükümetlerin denetimini" getirmiştir. Yani Anayasanın 135. maddesi ile hükümetler meslek kuruluşlarının üzerinde idari ve mali denetimle görevlendirilmişlerdir. Bakanlıklar ve hükümetler de istedikleri zaman bu idari ve mali denetimi uygulamaktadırlar. Ülkemizde demokrasinin gelişebilmesi, insan haklarına ve hukukun üstünlüğüne saygılı bir sistemin oturabilmesi için 12 Eylül'ün bütün kalıntılarının ortadan kaldırılması ve bunun için de bizim gibi örgütlerin mücadele etmesi gerekiyor.

KAYA GÜVENÇ

(TMMOB Genel Başkanı)

12 Eylül olayını bir basın bildirisi metnine sığdırmak olanaksızdır. 12 Eylül aslında her alanda ulusal politikaların bütünüyle terk edildiği bir dönemdir. Daha önce ulusal politikaların çok iyi bir şekilde izlendiğini, ortaya konulduğunu söylemek mümkün değildir. Ama 12 Eylül'le birlikte olan da ortadan kaldırılmış, buna bağlı olarak planlama kavramı da tümüyle ortadan kaldırılarak bir başka kavram oluşmuştur. Türkiye uluslararası mali sermayenin ülkemize biçtiği rolle yetinmeye başlamıştır. Bu rol gelişmiş ülkelerin taşeronluğudur. Ne yazık ki, 12 Eylül'den bu yana gelen bütün siyasal iktidarlar da bu rolü benimsemişler, kabul etmişlerdir. Üretim ekonomisi rant ekonomisine dönüşmüştür. Ulusal bilim, teknoloji ve sanayileşme politikalarının belirlenmesi ve gerçekleştirilmesi gerekirken ne yazık ki ekonomi kara-

para aklamaya, rant ekonomisine doğru bir yön izlemiştir. Özelleştirme ile birlikte hem üretim, hem sosyal devlet yok edilmektedir. Gümrük Birliği ile sanayi kesimleri sadece ucuz emeğe dayalı bir rekabet gücüne ne yazık ki indirgenmiş durumdadır. Kamusal alan daraltılmıştır, daraltılmaya devam edilmektedir. Enerji bile bir kamu hizmeti olmaktan çıkarılmış bir meta haline getirilmiştir. Ulusal, bölgesel, kentsel planlama bir yana bırakılınca kentler arsa rantına dayalı bir şekilde gelişmeye başlamıştır. Gecekondulaşma yerine kaçak yapılaşma, plansız yapılaşma yerine de yağmacı kentleşme egemen olmuştur. Bunun acı sonuçlarını 17 Ağustos ve 12 Kasım'da ne yazık ki yaşadık. Geriletilen sadece sanayi değildir, tarım da, diğer sektörler de aynı durumdadır. Tarım alanlarının tarım amaçları dışında kullanılması yaygın bir durum haline gelmiştir, orman yağması yine aynı şekildedir. Eğitim, özellikle yüksek öğretim, YÖK'le birlikte bir sorunlar yumağı haline gelmiş, bilimsel temelden uzaklaştırılmıştır. Tarihi ve kültürel mirasımız hergün tahrip edilmektedir. Dar anlamda işletme mantığı her yere yaygınlaştırılmaktadır. Çevre, enerji ve diğer alanlarda da 12 Eylül rejiminin izlerini görmek mümkündür. Örgütlenmede de bildiğiniz gibi 12 Eylül'le birlikte zorunlu üyelik kaldırılarak meslek örgütlerinin de örgütlenmesi önünde önemli bir engel ortaya çıkarılmıştır.

Sözün kısası 12 Eylül 1980 Askeri Darbesinin 20. Yılında sadece uluslararası sermayeye tam teslimiyetin, siyasal tahribatın değil, rant ve talan ilişkilerinin kurumsallaştırıldığı bir top-

lumsal tahribatın ağır sorunlarıyla karşı karşıyayız. Bu erozyon sürecinde bilimsel ve sosyal sorunlarından ödün vermeyen örgütlerimiz topluma karşı, ülkeye karşı, evrensel sorumluluklarını üzerinden atmayacak ve bu mücadele sürecini devam ettirecektir."

HASAN HAYIR

(KESK Uluslararası İlişkiler Sek.)

12 Eylül, kuşkusuz sadece işkence ve ağır insan hakları ihlalleriyle anılmayacak kadar geniş boyutlu, geniş çaplı bir müdahaledir. Bir toplumu çökertmenin en iyi yolunun eğitim sistemini çökertmek olduğunu, kamu hayatını da çökertmenin buradan geçtiğini galiba en iyi bilen 12 Eylülcüler oldu ki 20 yıl sonra hala bütün bir toplum 12 Eylül'ün, Türk-İslam sentezciliğinin ağır tahribatları, ağır dejenerasyonu ile karşı karşıyayız. Yüzbinlerce TÖB-DER'linin işkence, şiddet, kıyım, sürgün, görevden alma, 1402'li yasalar vb. araçlar, uygulamalar yoluyla eğitim sisteminden tasfiye edildiği, bunun yerine Türk-İslam sentezine uygun kadrolar ve yöneticilerin eğitim sistemine, kamu yönetimine, devlet yönetimine, bürokrasiye yerleştirildiği, hatta bürokraside yükselmenin, devlette kamu çalışanı olarak çalışmanın, memur olarak çalışmanın en önemli hatta tek ölçüsünün Türk-İslam sentezcisi olmak gerektiğini 12 Eylül yönetimi yasalarıyla, yönetmelikleriyle, tüzükleriyle neredeyse tek ölçü haline getirdi. Bugün yaşanan önemli kırılmaların, önemli sosyal çöküntülerin, önemli siyasal savunmaların en önemli nedeni eğitim sisteminin 12 Eylül liderlerince çökertilmiş olmasıdır.

Yeni liberal politikaları kabullenen bir kuşak, yoksulluktan ve yokluktan kendini kurtaramayan ama Türkçülük için Orta Asya'yı, Allah için, müslümanlık için Bosna'yı fethetmeye giden kuşaklar, bugünün kuşakları, 12 Eylül'ün yarattığı eğitim sisteminin ortaya çıkarttığı kuşaklardır. Eğitim sistemindeki bu derin tahribatin sonuçlarını daha kaç yıl sonra ortadan kaldıracamız toplum olarak, bu meçhul, belli değil. Ama bugün meşruiyetini 12 Eylül yönetiminin yasalarından, Anayasasından alarak politika yapan siyasetçiler bilmelidir ki kendilerinin dahil olduğu, kendilerinin de yarattığı bir 12 Eylül bataklığıyla ciddi bir biçimde hesaplaşmadan, onu kurtutmaya yönelik köklü tedbirler alınmadan, bugünkü yapay düzenlemelerle, olsa olsa bataklıkta sinek avlama rolünden öteye gidemeyeceklerdir.

METİN BAKKALCI
(TTB II.BAŞKANI)

TTB'nin bu son 20 yıldaki gelişmelere ilişkin olarak dağıttığı metinde, 12 Eylül ve sonrası açısından spekülasyonu aşan çok net bir tablo ortadadır. Bu metnimizde veri tabanını oluşturan, doğrudan resmi belgelerdeki rakamlardır. Sağlık ortamına ilişkin parametreleri ortaya koyan bütün tablolarımızın kaynağı Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmalarının her beş yılda bir yayınlanan araştırma sonuçları ile Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan Türkiye Sağlık İstatistikleridir. Dolayısıyla, resmi belgelerde artık kaçınılmaz olarak çıkan tablolardaki tek sonuç; son 20 yılda Türkiye'de eşitsizliklerin kat ve kat derinleşmiş olduğudur. Bu yanı sıra aslında bir

dönem kapanmıştır. Burada hiçbir tartışma, spekülasyon, öznel-lik yoktur. Doğrudan artık resmi yayınlara da girmiş sonuçlardan ortaya çıkmaktadır ki son 20 yılda Türkiye'de sağlık alanında ve tüm alanlarda eşitsizlikler son derece derinleşmiş, tahammül edilemez boyutlara gelmiştir. Bu eşitsizlikler hem bölgesel düzeyde oluyor doğu, batı vb. gibi hem kent, kır anlamında oluyor, hem de kentin içinde oluyor. Sonuç olarak, tek bir gerçek var; son 20 yılda artık hiç kimsenin tartışamayacağı bir şekilde bu ülkede sağlık başta olmak üzere kuşkusuz bütün alanlarda bütün rakamlar eşitsizliğin ne denli derinleştiğini, sağlık alanı başta olmak üzere kamusal hayatın ne denli çökertildiğini ortaya koymuştur. Aslında tartışma bitmiştir. Bundan sonrası için bu ülke insanı lehine düzenlemeler konusunda hepimize büyük sorumluluk düşmektedir. Umuyorum ki bu sorumluluğu hep birlikte yerine getireceğiz.

NESRİN ALPASLAN
(Veteriner Hek. Birliği Gen.Baş.)

Türkiye'de, son yirmi yılda ulusal politikaların terk edilmeye başlanmasıyla birlikte gelişen en önemli olay; üretimden çekilmektir. Türkiye'nin en önemli potansiyel kaynağı olan tarım ve hayvancılık bitirilme noktasına gelinmiştir. Yani Türkiye açlık sınırına doğru zorlanmaktadır. Türkiye hala %40'ı tarım ve hayvancılıkla uğraşan bir nüfus potansiyeline sahiptir. 22.2 milyon aktif nüfusun ise %41.8'i tarım ve hayvancılıkta istihdam edilmektedir. Aynı şekilde Avrupa'da ikinci, dünyada altıncı sırada hayvansal potansiyele sahip olan bir ülkede izlenen politika-

larla, son iktidarın getirdiği politikalarla, gerçekten en önemli potansiyel kaynak bitirilme aşamasına gelmiştir. Aynı dönemde gelişmiş ülkelere baktığımızda tam tersi uygulamalar olmuş. Biz yirmi yıl öncesinde ihraç eden bir pozisyondan şu anda tarım ve hayvancılıkta ithal eden bir konuma getirilmişiz. Yine üretimin bitirilme aşamasında özellikle liberal politikalar çerçevesinde özelleştirmeler, tarım ve hayvancılığa dayalı sanayi KİT'lerinin de özelleştirilmesi hızlandırılmış, özelleştirmeler adı altında aslında tasfiyeler hızlandırılmış ve bu anlamda ithalat desteklenmiş ve bu kurumların yerine ise yine bu ithal ürünlerin satılacağı marketler ve süpermarketler hızla yayılmıştır. Türkiye bir ithal hipermarket ve süpermarket pazarı haline getirilmiştir.

Yine son dönemlerde izledik; bu aşama aşama devam etmiş, üretici örgütsüz bırakıldığı için, cesaretli politikalar izlenerek, üreticinin ve halkın örgütsüzlüğünden faydalanarak desteklemelere son verilme aşamasına gelinmiş ve üretici gelişmiş ülkelerin üreticisi karşısında yalnız bırakılmıştır. Son çıkan yasalar da tamamen örgütlenmelerine son verilecek politikalar uygulamaya devam edilmektedir. 21. Yüzyılda gelişmiş ülkeler kendi toplumlarını bilgi çağına taşıırken, en önemli silah olan gıda olayını halletmişler ve halklarını ve geleceklerini büyük bir güvence altına almışlar. Bu anlamda da bizim gibi az gelişmiş ve geri kalmış ülkelerde ise, açlık sınırına doğru zorlanarak, hem karlarına kar katmak hem de bu ülkeleri kendilerine daha da bağımlı hale getirmekteki çabalarını iyice yükseltmişlerdir.

